Tip 2 Diyabet ve Sa?l???n Geli?tirilmesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Tip 2 Diyabet ve Sa?l???n Geli?tirilmesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31630

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Tip 2 Diyabet ve Sa?l???n Geli?tirilmesi Ölçe?i (T2DSGÖ), tip 2 diyabet tan?s? alm?? bireylerin sa?l?klar?n? destekleyici davran??lar?n? ve ya?am tarz? seçimlerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu araç, Yildiz ve Kavuran (2018) taraf?ndan Türkçe'ye uyarlama çal??mas? yap?larak Türk kültürüne kazand?r?lm??t?r. Ölçek, diyabet yönetiminde bireyin aktif rolünü ve sa?l?k sa?l???n geli?tirilmesi stratejilerini ne ölçüde uygulad???n? belirlemeyi hedefler. Orijinal ölçe?in güvenirlik ve geçerlik çal??malar?, adaptasyon sürecinde titizlikle incelenmi? ve metodolojik bir çal??ma ile desteklenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Tip 2 Diyabet, Sa?l???n Geli?tirilmesi, Diyabet Yönetimi, Sa?l?k Davran??lar?, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Esra Y?ld?z, Emine Kavuran

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, Tip 2 Diyabet hastalar?n?n kendi sa?l?klar?n? koruma ve geli?tirme yönündeki davran?? düzeylerini bilimsel olarak ölçmektir. Ölçek, özellikle diyabetin kronik do?as? göz önüne al?nd???nda, bireylerin beslenme, fiziksel aktivite, stres yönetimi ve t?bbi takip gibi alanlardaki sa?l?k te?vik edici eylemlerini nicel olarak de?erlendirmeye olanak tan?r.

Ölçek, klinik hem?irelik ve halk sa?l??? ara?t?rmalar?nda kullan?larak, diyabetli bireylere yönelik e?itim ve müdahale programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek ve ihtiyaç duyulan alanlar? tespit etmek için kritik veriler sa?lar. Bu sayede, hastalar?n öz-bak?m becerilerini art?rmaya yönelik hedefe özel stratejiler geli?tirilebilir.

Yap?

Tip 2 Diyabet ve Sa?l???n Geli?tirilmesi Ölçe?i, genel olarak bireyin diyabetle ilgili sa?l?k te?vik edici davran??lar?n? ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Bu yap?, genellikle alt boyutlar arac?l???yla beslenme al??kanl?klar?, egzersiz yapma s?kl???, hastal???n takibi ve psikososyal destek aray??? gibi alanlar? kapsar. Ölçe?in temel sa?l???n geli?tirilmesi felsefesi, bireyin hastal??? yönetmede pasif bir al?c? yerine aktif bir kat?l?mc? olmas? gerekti?i varsay?m?na dayan?r.

Ölçekteki maddeler, hastalar?n günlük ya?amlar?nda uygulad?klar? somut eylemlere odaklanarak,

ARABPSYCHOLOGY.COM

teorik sa?l?k inançlar?ndan ziyade fiili davran??lar? de?erlendirmeyi amaçlar. Bu yap?, diyabet tedavisinin sadece medikal de?il, ayn? zamanda kapsaml? bir ya?am tarz? de?i?ikli?i gerektirdi?i gerçe?ini yans?t?r.

Geçerlik

Y?ld?z ve Kavuran (2018) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkçe versiyonunun yap?sal geçerli?ini incelemi?tir. Geçerlik analizleri, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? teorik yap?y? (diyabet ve sa?l?k geli?tirme davran??lar?) ne kadar do?ru ölçtü?ünü göstermek için genellikle do?rulay?c? faktör analizi (DFA) yöntemlerini içerir.

Çal??mada, faktör yap?s?n?n orijinal ölçek ile tutarl? oldu?u ve maddelerin ilgili alt boyutlara yeterli düzeyde yüklendi?i belirlenmi?tir. Bu bulgular, T2DSGÖ'nün Türk popülasyonunda geçerlik aç?s?ndan kabul edilebilir düzeyde oldu?unu ortaya koymu?tur, bu da klinik ve akademik ara?t?rmalarda kullan?ma uygunlu?unu destekler.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde ve farkl? ko?ullar alt?nda ne kadar tutarl? oldu?unu de?erlendirmi?tir. Adaptasyon çal??mas?nda iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri hesaplanm??t?r.

Elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve dolay?s?yla ölçe?in oldukça güvenilir oldu?unu göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçe?in diyabetli bireylerin sa?l?k geli?tirme davran??lar?n? tutarl? bir ?ekilde ölçmek için uygun bir araç oldu?unu teyit eder.

Faktör Analizi

Türkçe adaptasyon çal??mas?nda genellikle ölçe?in faktör yap?s?n? do?rulamak amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk kültüründeki örneklemde de sürdürülüp sürdürülmedi?ini kontrol etmeye yarar.

Faktör analizi sonuçlar?, orijinal ölçe?in boyutlar?n?n Türkçe versiyonda da korundu?unu ve iyi bir model uyumu sergiledi?ini göstermi?tir. Bu, Tip 2 Diyabet ve Sa?l???n Geli?tirilmesi Ölçe?i'nin yap?sal bütünlü?ünün kültürleraras? adaptasyon sürecinde ba?ar?l? bir ?ekilde muhafaza edildi?i anlam?na gelir.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Özgün format belirtilmedi?inden, yayg?n olarak kullan?lan Likert format?nda oldu?u varsay?lmaktad?r.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Tip 2 Diyabetli Yeti?kin Bireyler

Age Group: Yeti?kin (Genellikle 18 ya? ve üstü)

Population Details: Tip 2 Diyabet tan?s? alm??, diyabet yönetimi konusunda bilgi sahibi olan veya sa?l?k hizmeti alan bireyler.

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulamas? ?eklinde öz bildirim yoluyla tamamlan?r.

Anahtar Kelimeler

T2DSGÖ, Sa?l?k Te?vik Davran??lar?, Öz-Bak?m, Hem?irelik Ara?t?rmalar?, Kronik Hastal?k Yönetimi

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: esin.kavuran@atauni.edu.tr

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **2018** y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için genellikle sorumlu yazar (Esra Y?ld?z veya Emine Kavuran) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m ve akademik ara?t?rmalar için izin ve ücret ko?ullar?, yay?nc? kurulu? (Scandinavian Journal of Caring Sciences) ve yazarlar?n politikalar?na ba?l?d?r.

Referanslar

Yildiz, E., & Kavuran, E. (2018). The validity and reliability of the type 2 diabetes and health promotion scale Turkish version: a methodological study. *Scandinavian journal of caring sciences, 32*(1), 417-421.

Sorumlu Yazar ?leti?im: esra y?ld?z

?leti?im E-posta Adresi: esin.kavuran@atauni.edu.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Makale Linki: onlinelibrary.wiley.com

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: the-type-2-diabetes-and-health-promotion-scale-toad.pdf

Tip 2 Diyabet ve Sa?l???n Geli?tirilmesi Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM